עולת שבת בשבתו

כתה ט' מכינה לישיבה בת"ת תו"י דרב"י קרית יואל יצ"ו בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בעזהשי"ת | פרשת וירא | שנת תשע"א לפ"ק

מילי דחסידא

ואקחה פת לחם: אין ספר **תורת יפה** ברענגט ער א הערליכן רמז אויפן פסוק **ואקחה פת לחם**, ווייל דער **רבי ר' הערשעלע מזידיטשוב** **זי"ע** זאגט אויף די ווערטער פון חז"ל לעולם יהא אדם זהיר בפ"ת שחרית, **פ"ת** איז בגי' **תלמוד**, אז א מענטש איז מחויב צו לערנען גמרא אינדערפרי פארן דאווענען. אין ספר **פרי קודש הילולים** שטייט אז אנדעם וואס מ'האט געלערנט פארן דאווענען קען מען נישט דאווענען.

מיט דעם קען מען טייטשן **ואקחה פ"ת לחם** אויב לערנט מען אינדערפרי פארן דאווענען, **וסעדו לבכם** דעמאלטס וועט מען זיך קענען אנזעטיגן דאס הארץ מיטן דאווענען, וואס ווערט אנגערופן **לב**, איזהו עבודה שבלב זו תפילה.

דרש דרש

ויקח חמאה וחלב ובן הבקר אשר עשה. זאגט רש"י פארוואס האט מען נישט געגעבן ברויט. ווייל שרה איז טמא געווארן, און זי האט מטמא געווען די ברויט.

פרעגט דער **חתם סופר** לכאורה עס איז דאך געווען ערב פסח ווען מ'מעג עסן נאר מצה עשירה, וואס דאס ווערט געקנעטן נאר מיט מי פירות, און מי פירות איז דאך נישט מכשיר לקבל טומאה, במילא איז דאך די ברויט נישט טמא געווארן.

נאר מ'קען ענטפערן אז שרה האט דאך געזאגט אז מען זאל נעמען סלת, און די גמרא זאגט אין פסחים אז ווען מען קנעט סלת מוז מען יא אריין לייגן אביסל וואסער, במילא איז עס יא געווען מוכשר לקבל טומאה, איז די ברויט יא טמא געווארן, וועגן דעם האט מען זיי נישט געגעבן ברויט.

די גמרא זאגט אין מסכת שבת אז ווען משה רבינו איז ארויף אין הימל מקבל זיין די תורה האבן די מלאכים גע'טענה'ט **תנה הודך על השמים, צר הקב"ה קלסתר פניו של משה דומה לאברהם**, און ער האט זיי געזאגט **לא זה שאכלתם בתוך ביתו בשר בחלב.** לכאורה איז שווער זיי האבן דאך געגעסן קודם די מילך און נאכדעם די פלייש, און דאס איז מותר? מוז מען ענטפערן אז די הלכה איז, אז נאך מילך דארף מען מאכן קינוח, און זיי האבן דאך נישט געקענט מאכן קינוח, ווייל די גמרא זאגט **אין קינוח אלא בפת**, און זיי האבן דאך נישט געהאט קיין ברויט.

קומט אויס אז דורך די חכמה פון שרה וואס זי האט געזאגט אז מען זאל געבן סלת האבן די אידן באקומען די תורה און נישט די מלאכים. ווייל אויב מען וואלט געגעבן קמח וואלט עס דאך נישט טמא געווארן, ווייל עס האט נישט קיין וואסער נאר מי פירות, וואלטן די מלאכים יא געקענט מאכן א קינוח, און זיי וואלטן נישט עובר געווען אויף בשר בחלב, במילא וואלטן די מלאכים באקומען די תורה, אבער יעצט אז שרה האט געזאגט אז מען זאל געבן סלת האט מען דאך געמוזט אריין לייגן וואסער, איז עס דאך יא טמא געווארן, במילא האבן זיי נישט געקענט מאכן קינוח, און זיי האבן יא עובר געווען אויף בשר בחלב, ממילא האבן זיי נישט באקומען די תורה נאר די אידן.

אין מדרש ווערט גע'דרש'נט די גאנצע קאפיטל פון אשת חיל אויף שרה.

דאס קען זיין פשט **פיה פתחה בחכמה**, זי האט געזאגט מען זאל געבן פאר די מלאכים סלת און נישט קמח, וואס דאס האט גורם געווען אז זיי זאלן נישט עסן ברויט, ווייל **ותורת חסד על לשונה**, כדי די אידן זאלן מקבל זיין די תורה.

מעשה רב

וירא אליו ה' באלוני ממרא

דער הייליגער **תולדות יעקב יוסף זי"ע** האט ערקלערט דעם פסוק מיט א מעשה'לע:

עס איז געווען א איד וואס האט געהאט געדונגען די ארענדע ביים פריץ, און א צווייטער איד איז געקומען און געזאגט פארן פריץ אז ער צאלט איהם א גרעסערן סכום, און ער זאל עס פארדינגען פאר אים.

דער פריץ האט אים געגעבן א גאנצן פסק "היתכן, דו שעמסט זיך נישט און דו קומסט אוועק נעמען די פרנסה פון דיין אידישן ברודער?" און ער האט דאס אים נישט געוואלט פארדינגען.

דער איד לויפט אוועק פונעם פריץ, און ער גייט באלד צום רב און פרעגט אים א קשיא "מילא, דער יצר הרע קומט צו מיר און רעדט מיך צו אז איך זאל זיין מסיג גבול פארשטיי איך, אבער וואו קומט דער יצר טוב צום פריץ און לאזט אים נישט פארדינגען די ארענדע פאר מיר?!".

זאגט אים דער רב "זאג מיר דעם אמת, ווען איז דיר איינגעפאלן די שלעכטע מחשבה פון הסגת גבול?".

"אינמיטן די שמונה עשרה" האט דער איד געענטפערט.

האט דער רב געזאגט "נו, וואס פארשטייסטו נישט, אויב דער יצר הרע האט די חוצפה צו קומען צו דיר אין ביהמ"ד אינמיטן די שמו"ע, האט דער יצר טוב אויך די חוצפה צו גיין צום פריץ...".

מיט דעם האט דער הייליגער **תולדות** געטייטשט **"וירא אליו ה' באלוני ממרא"** עס איז געווען א גילוי שכינה אינעם הויז פון **ממרא**, א פשוט'ער גוי, איי פארוואס טאקע אין פלאץ פון א גוי? אויף דעם זאגט דער פסוק **"והוא"** ווייל ער דער יצר הרע, **"יושב פתח האוהל"** ער קומט דאך אריין ביי די פתחי בתי כנסיות ובתי מדרשות וואו אידן זיצן און לערנען און ער רעדט זיי צו צום זינדיגן, ממילא אז דער יצה"ר גייט אין ביהמ"ד, גייט די שכינה הק' אין אלוני ממרא.

כששמעה שרה שמשה רבינו לא יכנס לארץ ישראל אמרה גרש את האמה הזאת ואת בנה, וצ"ב.

זאגט **דער רבי זי"ע אין דברי יואל** אז ווילאנג ישמעאל איז געווען ביי אאע"ה אין שטוב האט ער נישט געטון די אלע עבירות, נאר שרה האט אים געוואלט פארטרייבן ע"ש העתיד וואס ער גייט זינדיגן, און זי האט געזעהן אז עס איז א טובה פאר יצחק אז ער זאל נישט זיין מיט ישמעאל.

דער מדרש זאגט אז משרע"ה איז נישט אריין קיין ארץ ישראל, כדי די מתי מדבר זאלן קענען אויפשטיין תחיית המתים צוזאמען מיט איהם, זעהן מיר פון דעם אז פאר די טובה פון כלל ישראל קען מען קוקן על שם העתיד.

וועגן דעם ווען שרה האט געהערט אז משה גייט נישט אריין קיין אר"י וויל איך קוק אויפן עתיד, האט זי געזאגט **גרש את האמה הזאת ואת בנה.**

בפרדס הפרשה

מים אחרונים

ותבט אשתו מאחריו ותהי נציב מלח:

די גמרא זאגט אין מס' חולין (דף ק"ה ע"ב) **מים אחרונים חובה יותר ממים ראשונים**, עס איז א גרעסערער פליכט זיך צו וואשן מים אחרונים ווי מים ראשונים, פארוואס? **שמלח סדומית יש שמסמא את העינים.** די זאלץ פון סדום, איז זייער שעדליך אויב מען רירט אן די אויגן מיט די זאלץ ווערט מען ח"ו בלינד, דעריבער האבן די חכמים געהייסן זיך וואשן די הענט פארן בענטשן מיט מים אחרונים, כדי אויב די זאלץ ביי די סעודה איז געווען מלח סדומית זאל עס נישט שאטן פאר די אויגן.

נאך א טעם זאגט די גמ' (יומא דף פ"ג) צוליב א מעשה ווען איינער "כידור" האט בא'גנב'עט געלט פון די חכמים, און שפעטער האט ער גע'הרג'עט זיין פרוי, וואס דאס איז געשעהן אין רעזולטאט ווייל ער האט זיך נישט געהאט אפגעוואשן די ליפן נאכן עסן.

עס שטייט אין ספר **חרדים** אז מים אחרונים איז גאר א הייליגע זאך, און ווער עס איז מיקל דערין טוט מען ח"ו מיקל זיין פון הימל אין זיינע יארן.

די הלכות פון מים אחרונים זענען ווי פאלגענד:

א) מ'טאר זיך נישט וואשן מים אחרונים אויף דער ערד ווייל ס'איז א סכנה, נאר אין א כלי, אויב ס'איז נישטא קיין כלי, זאל מען זיך וואשן נאר אויף א פלאץ וואו מענטשן טרעטן נישט.

ב) מען טאר זיך נישט וואשן מים אחרונים מיט הייסע וואסער.

ג) מען דארף זיך וואשן מים אחרונים די אויבערשטע צוויי טיילן פון אלע פינגער.

ד) בשעת'ן וואשן מים אחרונים זאל מען האלטן די הענט אויף אראפ, כדי די זוהמא פון די הענט זאל אראפרינען.

ה) מען טאר נישט אויסרעדן נאכן וואשן מים אחרונים ביז נאכן בענטשן.

ו) אויב עס בענטשן אינאיינעם ביז 5 מענטשן זאל דער וואס בענטשט זיך וואשן מים אחרונים צום ערשט, כדי ער זאל האבן צייט זיך מסדר זיין דאס בענטשן (אמאליגע צייטן פלעגט איינער בענטשן הויך און מוציא זיין דעם גאנצן ציבור) **אבער אויב עס בענטש אינאיינעם מער ווי פינף מענטשן** פאסט דאך נישט אז דער מברך – וואס ער איז געווענליך דער חשוב'סטער פון די מסובין – זאל מוזן אזוי לאנגווארטן, דעריבער זאל ער נישט זיין דער ערשטער (ועי' בליקוטי מהרי"ח שכ' שלא ראה מעולם לדקדק בזה, וסומכים על הראשונים שלא פסקו כן).

ז) צווישן מים אחרונים און ברכת המזון טאר מען נישט אויסרעדן.

עס ווערט דערציילט אז איינמאל איז געקומען א חכם פארן **אר"י הקדוש** זי"ע און ער האט אים דערציילט אז שוין עטליכע טעג וואס ער האט גרויסע ווייטאגן אויפן אקסל, האט אים דער **אריה"ק** געזאגט אז דאס איז א עונש ווייל ער האט עובר געווען אויף די ווערטער פון חז"ל אז **"תיכף לנטילה ברכה"**, דאס מיינט נטילת מים אחרונים, און ער האט געלערנט א משנה צווישן מים אחרונים און ברכת המזון, וועגן דעם איז געקומען דער עונש מדה כנגד מדה אז ער האט עובר געווען אויף די הלכה פון **תכ"ף** איז ער געשטראפט געווארן מיטן **כת"ף** (אקסל).

מילי דשמעתתא

בשיעור השבוע במס' קידושין פרק ראשון

לעולם לעולמו של יובל:

מיר לערנען די וואך אין די גמרא אז אן עבד וואס וויל נישט ארויסגיין לחירות, בארט מען אים די אויער, און ער בלייבט דינען לעולם ביז יובל.

לכאורה דארף מען פארשטיין פארוואס האט די תורה טאקע נישט געזאגט קלאר אז מען בלייבט דינען ביז יובל, נאר געשריבן א לשון לעולם, און איך דארף דאס דרש'ענען אז דאס מיינט נאר ביז יובל?

זאגט דער בני יששכר זי"ע (מאמרי חודש סיון מאמר ד' אות א') **א הפלא'דיגן תירוץ, ווייל די גמרא** (לקמן דף כ"ב) **זאגט אז מען בארט אים דעם אויער, ווייל אוזן זו ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים, והלך וקנה אדון לעצמו ירצע, קומט אוים אז דער וואס האט גענומען אן אדון לעצמו האט פוגע געווען אין די תורה וואס האט געזאגט כי לי בנ"י עבדים.**

ביי לימוד התורה הקדושה שטייט והגית בו יומם ולילה, הגם געווענליך ביי אידן קומט לילה פאר יום, ווייל דער טאג גייט נאך די נאכט שטייט אבער דא קודם יומם ולילה, ווייל די תורה הקדושה איז למעלה מן הזמן, עס האט נישט צוטון מיט קיין זמן, נאר יעדע רגע און יעדע מינוט איז מען מחויב עוסק צו זיין בתורה.

דאס איז די סיבה פארוואס די תורה האט נישט אנגעגעבן א באשטימטע זמן ווילאנג דער עבד בלייבט ביי זיין הער, נאר די תורה האט געשריבן לעולם, וואס דאס איז א אומבאשטימטער זמן, למעלה מן הזמן, הגם חז"ל האבן גע'דרש'ענט אז לעולם מיינט נאר ביז יובל, האט אבער די תורה געשריבן אזא לשון מדגיש צו זיין דעם פגם פון דעם מענטש וואס ער האט פוגע געווען אין די תורה וואס איז למעלה מן הזמן.